

[Hem](#) > ... > [Familjefrågor Och Arv](#) > [Skilsmässa Och Hemskillnad](#) > [Latvia](#)

Skilsmässa och hemskillnad

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Lettland

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

Mål om äktenskapsskillnad regleras av bestämmelserna i avdelningen om familjerätt i den lettiska civillagen och i avdelning P i lagen om notarier. Allmänna bestämmelser om äktenskap fastställs i avdelningen om familjerätt i civillagen.

I Lettland kan äktenskap bara upplösas av en domstol eller en notarie (*notārs*). En domstol kan upplösa ett äktenskap på begäran av en eller båda makarna. En notarie kan upplösa ett äktenskap om makarna är överens om att upplösa sitt äktenskap och inte har gemensamma minderåriga barn eller gemensam egendom. En notarie kan även upplösa ett äktenskap om parterna har ett gemensamt minderårigt barn och gemensam egendom, men i ett skriftligt avtal har kommit överens om vårdnaden om det gemensamma minderåriga barnet, umgängesrätt, vem som ska stå för barnets underhåll och fördelningen av makarnas gemensamma egendom.

Ett av villkoren för denna typ av äktenskapsskillnad är därför att makarna har kommit överens om vårdnaden om barn som fötts inom äktenskapet, vem som ska stå för barnets uppehälle och fördelningen av makarnas gemensamma egendom.

För att en domstol ska upplösa ett äktenskap krävs att domstolen konstaterar att det råder djup och varaktig söndring i äktenskapet. Denna förutsättning anses föreligga om makarna inte lever tillsammans längre och inte kan förväntas återuppta den äktenskapliga samlevnaden.

Ett av villkoren för denna typ av äktenskapsskillnad är därför att makarna har kommit överens om vårdnaden om barn som fötts inom äktenskapet, vem som ska stå för barnets uppehälle och fördelningen av makarnas gemensamma egendom. Om makarna inte lyckas komma överens måste dessa frågor prövas i domstol tillsammans med en ansökan om äktenskapsskillnad.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Notaries upplösning av äktenskap

Ett äktenskap kan upplösas om det råder djup och varaktig söndring i äktenskapet, makarna har kommit överens om att upplösa sitt äktenskap, och notarien har mottagit en gemensam ansökan som undertecknats av båda makarna. Om makarna har ett gemensamt minderårigt barn eller gemensam egendom, ska en skriftlig överenskommelse om vårdnaden om det gemensamma minderåriga barnet, umgängesrätt, barnets underhåll och fördelningen av makarnas gemensamma egendom bifogas ansökan.

Domstols upplösning av äktenskap

Ett äktenskap får upplösas av domstol om makarna inte är överens om upplösningen av sitt äktenskap och ett av följande villkor är uppfyllda:

Makarna har levt åtskilda i över ett år. Makarna delar inte hushåll och en av dem utesluter möjligheten att i framtiden dela hushåll på nytt, med följderna att den äktenskapliga samlevnaden måste anses ha upphört. Enbart det förhållandet att makarna delar bostad är inte alltid tillräckligt för att äktenskaplig samlevnad ska anses föreligga.

Om makarna har levt åtskilda kortare tid än ett år får domstolen bara upplösa äktenskapet om

- orsaken till att det råder djup och varaktig söndring i äktenskapet är att en av makarna utsätter den som har ansökt om äktenskapsskillnad, dennes eller dennas barn eller makarnas gemensamma barn, för fysisk, sexuell, psykisk eller ekonomisk misshandel,
- en av makarna inte invänder mot den andres ansökan om äktenskapsskillnad,
- en av makarna har börjat leva tillsammans med en annan person och ett barn har fötts eller kommer att födas i denna parrelation.

Om makarna har levt åtskilda kortare tid än ett år, en av makarna ansöker om äktenskapsskillnad på andra grunder än de tre som anges ovan och den andra maken invänder mot ansökan om äktenskapsskillnad får domstolen inte upplösa äktenskapet och måste skjuta upp prövningen av målet för att makarna eventuellt ska kunna försonas.

Om makarna har levt åtskilda kortare tid än ett år får en notarie upplösa äktenskapet endast om båda makarna samtycker till äktenskapets upplösande och har lämnat in en ansökan om äktenskapsskillnad till notarien i enlighet med förfarandet i lagen om notarier.

Om domstolen anser att det under ovannämnda omständigheter fortfarande finns en möjlighet för makarna att rädda sitt äktenskap, kan förfarandet för äktenskapsskillnad uppskjutas i upp till sex månader för att makarna eventuellt ska kunna försonas.

Då en av makarna ansöker om äktenskapsskillnad innan de har levt åtskilda i tre år och ansökan om äktenskapsskillnad baseras på andra skäl än de tre som anges ovan får domstolen inte upplösa äktenskapet förrän den föreskrivna separationstiden på tre år har löpt ut. I sådana fall måste domstolen skjuta upp prövningen av målet för att makarna eventuellt ska kunna försonas.

Om makarna har levt åtskilda kortare tid än tre år får en notarie upplösa äktenskapet endast om båda makarna samtycker till äktenskapets upplösande och har lämnat in en ansökan om äktenskapsskillnad till notarien i enlighet med förfarandet i lagen om notarier.

En domstol får inte upplösa ett äktenskap, även om det råder djup och varaktig söndring, om det under exceptionella omständigheter är nödvändigt att äktenskapet fortbestår av hänsyn till makarnas gemensamma minderåriga barn.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller

3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),

Så snart en dom om äktenskapsskillnad vinner laga kraft, eller så snart en behörig notarie har utfärdat ett skilsmäsointyg, upphör alla rättigheter och skyldigheter som är knutna till det rättsliga förhållandet mellan makarna att gälla. Äktenskapsskillnaden kan dock innebära nya skyldigheter och rättigheter för de före detta makarna. När äktenskapet väl har upplösts kan makarna ingå ett annat äktenskap.

I civillagen föreskrivs att en make som har ändrat sitt efternamn i samband med äktenskapets ingående har rätt att behålla detta efternamn efter äktenskapsskillnaden, men att domstolen eller en notarie på begäran ska ge honom eller henne rätt att använda sitt namn som gift.

På begäran av den andra maken kan domstolen förbjuda den make som har orsakat den djupa och varaktiga söndringen att behålla makarnas gemensamma efternamn, förutsatt att det inte skadar inomäktenskapliga barns intressen.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

En notarie får upplösa ett äktenskap om makarna i förväg har gjort en skriftlig överenskommelse om fördelningen av sin gemensamma egendom och om överenskommelsen bifogas ansökan om äktenskapsskillnad.

När en domstol upplöser ett äktenskap kan makarna komma överens om en fördelning av sin gemensamma egendom. Om makarna misslyckas med att nå en överenskommelse kommer denna fråga att regleras i domstol på grundval av civillagen eller enligt bestämmelserna i ett äktenskapsförord. Civillagen föreskriver två sätt att gå till väga med makars egendom i händelse av äktenskapsskillnad: frågor om makars egendom kan regleras enligt lagens bestämmelser eller enligt bestämmelserna och villkoren i ett äktenskapsförord.

Om fördelningen av egendomen ska regleras genom lagstiftningen får var och en av makarna behålla den egendom som vederbörande ägde före äktenskapets ingående samt enskild egendom som vederbörande förvärvat under äktenskapet. Egendom som under äktenskapet har förvärvats gemensamt av makarna eller av en av makarna med gemensamma medel eller med bidrag från den andra maken anses vara giftorättsgods. Giftorättsgods förutsätts till lika del ägas gemensamt av båda makarna, om inte en av dem kan styrka att egendomen bör fördelas på annat sätt.

Om makarnas egendom omfattas av ett äktenskapsförord kan det i detta anges att makarna äger all egendom gemensamt eller var för sig. I ett sådant fall regleras frågor om fördelningen av egendomen vid äktenskapsskillnad i enlighet med det förfarande som lagen föreskriver för den typ av egendomsförhållande som anges i äktenskapsförordet.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Vid äktenskapsskillnad får de frågor som följer av ovannämnda familjerättsliga förhållanden, och framför allt frågor som följer av det rättsliga förhållandet mellan föräldrar och barn, inte behandlas separat.

Om ett äktenskap upplöses av en notarie måste makarna inte bara vara överens om äktenskapsskillnaden utan även om vårdnaden om barn, umgängesrätt och underhåll till barnen. En tidigare skriftlig överenskommelse om vårdnaden om ett gemensamt minderårigt barn, umgängesrätt och underhåll till barnet måste inges tillsammans med ansökan om äktenskapsskillnad.

Om ett äktenskap upplöses av en domstol måste makarna vara överens om vårdnaden om ett gemensamt minderårigt barn, umgängesrätt och underhåll till barnet. Om det inte har ingåtts någon sådan överenskommelse måste kraven väckas tillsammans med ansökan om äktenskapsskillnad. I annat fall kan domstolen inte bevilja äktenskapsskillnaden.

Äktenskapsskillnadens konsekvenser i fråga om föräldraansvar

Föräldrarnas ansvar för att ta hand om sitt barn upphör inte om barnet inte längre bor hos en eller båda föräldrarna.

Även om föräldrarna lever åtskilda kvarstår deras gemensamma ansvar. Det är dock den förälder som barnet lever tillsammans med som utövar det dagliga ansvaret.

Föräldrarna ska gemensamt fatta beslut i frågor som kan få stora konsekvenser för barnets utveckling. Tvister mellan föräldrarna avgörs av ungdomsdomstolen (*bāriḡtiasa*), om inte annat anges i lagstiftningen.

Föräldrarnas gemensamma vårdnad upphör när en överenskommelse mellan föräldrarna eller ett domstolsbeslut ger en av föräldrarna ensam vårdnad.

Om en förälder har ensam vårdnad om ett barn omfattas den föräldern av de rättigheter och skyldigheter som vårdnadsrätten innebär. Den andra föräldern måste ges umgängesrätt (rätt att hålla kontakt med och ha ett personligt förhållande med barnet).

Äktenskapsskillnadens konsekvenser i fråga om underhållsskyldighet gentemot barn

Frågan om underhållsskyldighet gentemot ett barn ska fastställas i samband med skilsmässoförhandlingarna. Föräldrarna är skyldiga att betala underhåll för ett barn i förhållande till sin förmåga och ekonomiska situation.

Föräldrarna är skyldiga att stå för barnets uppehälle tills det kan försörja sig själv. Skyldigheten att stå för barnets uppehälle upphör inte om barnet lever åtskilt från familjen eller om barnet inte längre bor tillsammans med en eller båda föräldrarna. I samband med upplösningen av äktenskapet kan föräldrarna gemensamt komma överens om underhållet till ett barn, men om detta misslyckas ska domstolen avgöra tvisten under skilsmässoförhandlingarna.

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Enligt civilagen kan en make under förfarandet för äktenskapsskillnad eller till och med efter äktenskapsskillnaden yrka medel från den andra maken, i förhållande till dennes ekonomiska situation, för att kunna upprätthålla sin tidigare levnadsstandard. Skyldigheten att se till att den före detta maken kan upprätthålla sin levnadsstandard upphör om

- den tid som förflutit sedan skilsmässan eller annulleringen av äktenskapet motsvarar varaktigheten av äktenskapet eller av sammanlevnaden i det äktenskap som annullerades,
- den tidigare maken har gift om sig,
- den tidigare makens inkomst täcker levnadskostnaderna för densamme,
- den tidigare maken avstår från underhåll till följd av eget förvärvsarbete,
- den tidigare maken med underhållsskyldighet inte har tillräckliga medel för sin försörjning eller har blivit arbetsoförmögen,
- den tidigare maken har begått ett brott mot den andra maken eller ett brott mot liv, hälsa, frihet, egendom eller heder riktat mot den andra makens släktingar i uppåtstigande eller nedåtstigande led,
- den tidigare maken har lämnat den andra maken i ett hjälplöst tillstånd, trots att vederbörande hade kunnat vara behjälplig,
- den tidigare maken avsiktligt har riktat en falsk brottsanklagelse mot den andra maken eller mot en av hans eller hennes släktingar i rakt upp- eller nedstigande led,
- den tidigare maken har fört ett omoraliskt eller slösaktigt liv,
- någon av makarna avlider eller anses ha avlidit,
- det finns andra betydelsefulla skäl.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Begreppet hemskillnad förekommer inte i det lettiska rättssystemet.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

Begreppet hemskillnad förekommer inte i det lettiska rättssystemet.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Begreppet hemskillnad förekommer inte i det lettiska rättssystemet.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Ett äktenskap kan annulleras om det har ingåtts i strid med gällande bestämmelser, och därmed inte har ingåtts på giltigt sätt. Från den tidpunkt då ett domstolsavgörande om annullering av ett äktenskap vinner laga kraft behandlas båda parter som om de aldrig hade varit gifta och äktenskapet anses ogiltigt från den tidpunkt då det ingicks. Påpekas bör att ett äktenskap kan annulleras också efter det att en dom om äktenskapsskillnad har meddelats.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Ett äktenskap kan annulleras endast om någon av följande i lag fastställda förutsättningar är uppfyllda:

- Äktenskapet har inte registrerats vid folkbokföringsmyndigheten eller av en präst eller motsvarande vigselförrättare inom någon av de kyrkor och trossamfund som anges i civilagen.
- Äktenskapet är ett skenäktenskap som ingåtts utan avsikt att bilda familj.

- Äktenskapet ingicks innan båda makarna hade uppnått 18 års ålder, eller i vissa fall innan en av makarna hade uppnått 16 års ålder, efter vilket äktenskapet endast är giltigt om det ingicks med en myndig person och med föräldrars eller vårdnadshavares samtycke. Ett sådant äktenskap kan inte annulleras om ett barn väntas inom äktenskapet eller om båda makarna har uppnått minimiåldern för registrering av äktenskapet när domstolsavgörandet om annullering av äktenskapet meddelas.
- En av makarna befann sig vid den tidpunkt då äktenskapet ingicks i ett tillstånd som förhindrade honom eller henne från att förstå betydelsen av sina handlingar eller från att kontrollera dessa handlingar.
- Äktenskapet ingicks mellan nära släktingar, det vill säga mellan släktingar i direkt uppstigande eller direkt nedstigande led, mellan bror och syster eller mellan halvbror och halvsyster.
- Äktenskapet ingick mellan en adoptant och en adopterad, förutom när de rättsliga förhållanden mellan parterna som fastställdes genom adoptionen har upphört.
- Äktenskapet ingicks mellan en förmyndare och en myndling, eller mellan en god man och en huvudman, innan förmyndarskapet eller godmanskapet har upphört.
- En av makarna var redan gift.

I samtliga dessa fall får en berörd part eller allmänna åklagaren när som helst begära att äktenskapet ska annulleras. Om äktenskapet har upphört till följd av dödsfall eller äktenskapsskillnad är det endast de personer vars rättigheter har kränkts till följd av äktenskapet som kan begära annullering. Det är inte möjligt att annullera ett äktenskap efter det att båda makarna har avlidit.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

En make vars äktenskap har annullerats ska återta det namn vederbörande hade före äktenskapet. En person som inte kände till att äktenskapet borde annulleras när det registrerades kan, efter ansökan till domstol, få rätt att behålla det namn vederbörande erhållit genom äktenskapet.

Om en av makarna kände till att äktenskapet kunde komma att annulleras när det ingicks har den andra maken rätt att, utöver underhåll motsvarande den tidigare levnadsstandarden, kräva ersättning för ideell skada.

Liksom vid äktenskapsskillnad gäller vid annullering att en före detta make under vissa omständigheter inte behöver upprätthålla den andra makens tidigare levnadsstandard (se fråga 3.4).

Vid bodelning efter annullering av ett äktenskap gäller att var och en av makarna har rätt att behålla vad vederbörande förvärvat före äktenskapets ingående samt den enskilda egendom som förvärvats under samlevnaden. Gemensam egendom ska i princip fördelas lika mellan de före detta makarna.

Om ingen av makarna vid tidpunkten för äktenskapets ingående var medveten om att äktenskapet borde annulleras ska den gemensamma egendomen fördelas i enlighet med civilagens bestämmelser om bodelning vid äktenskapsskillnad. Om emellertid endast en av makarna var ovetande om att äktenskapet borde annulleras ska fördelningen av egendom vid annullering av äktenskapet ske på samma sätt som vid äktenskapsskillnad, men endast med avseende på den make som inte kände till att äktenskapet borde annulleras.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

I Lettland kan ett äktenskap upplösas av en notarie efter en gemensam ansökan från båda makarna. Förfarandet för att upplösa ett äktenskap med hjälp av en notarie anges i avdelning P i lagen om notarier. En behörig notarie upplöser äktenskap där makarna är överens om äktenskapsskillnaden och saknar gemensamma minderåriga barn eller gemensam egendom. Notarien kan även upplösa äktenskap om makarna har ett gemensamt minderårigt barn och har ingått en skriftlig överenskommelse om vårdnaden om barnet, umgängesrätt, barnets underhåll och fördelningen av gemensam egendom.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka

handlingar bör bifogas ansökan?

Notaries upplösning av äktenskap

Vid äktenskap som ska upplösas av en notarie saknas krav på territoriell behörighet. Parterna kan vända sig till valfri notarie i landet. Detta gäller inte gränsöverskridande ärenden där behörigheten styrs av rådets förordning (EG) nr 2201/2003. Om en gränsöverskridande äktenskapsskillnad enligt EU-rätten eller andra internationella bestämmelser inte omfattas av Lettlands behörighet får en behörig notarie inte inleda ett förfarande för äktenskapsskillnad och måste upplysa makarna om detta.

I ärenden som rör gränsöverskridande äktenskapsskillnad fastställs tillämplig lag i enlighet med rådets förordning (EU) nr 1259/2010 av den 20 december 2010 om genomförande av ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad.

En ansökan om äktenskapsskillnad som inges till en notarie måste innehålla följande:

- Varje makes förnamn, efternamn och personnummer (om personnummer saknas ska födelsedatumet anges enligt formeln år, dag, månad).
- Vigseldatumet (år, dag, månad) och vigselns nummer i registret.
- Det land där vigseln registrerades och den vigsselförrättare eller det religiösa samfund och den präst som ledde vigseln.
- Om makarna har gemensamma minderåriga barn och om de har kommit överens om vem som ska ha vårdnaden om de gemensamma minderåriga barnen, utöva umgängesrätten och betala underhåll.
- Om makarna har gemensam egendom och om de har kommit överens om fördelningen av sådan egendom.
- Makarnas efternamn efter äktenskapsskillnaden.

Till ansökan ska bifogas vigselbeviset i original, eller en kopia av detta, eller ett utdrag ur eller förklaring från folkbokföringsregistret.

Om makarna har ett gemensamt minderårigt barn eller gemensam egendom, ska en skriftlig överenskommelse om vårdnaden om det gemensamma minderåriga barnet, umgängesrätt, barnets underhåll och fördelningen av makarnas gemensamma egendom bifogas ansökan.

Domstols upplösning av äktenskap

En ansökan om äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap ska inges vid behörig distrikts- eller stadsdomstol (*rajona (pilsētas) tiesa*) - vanligtvis domstolen där svaranden har uppgett sin hemvist, eller om detta inte är möjligt där svaranden faktiskt vistas. En ansökan får inges till domstolen där sökanden har uppgett sin hemvist, eller om detta inte är möjligt där sökanden faktiskt vistas, om

- minderåriga bor hos sökanden,
- en av parterna som ansöker om upplösning av äktenskapet avtjänar ett fängelsestraff,
- en av parterna som ansöker om upplösning av äktenskapet inte har anmält någon hemvistort, saknar känd hemvist eller har hemvist utomlands.

Bestämmelserna om behörighet i frågor som rör äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap när en av makarna har sin hemvist i ett annat medlemsland, eller är medborgare i ett annat medlemsland, fastställs i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

När behörigt medlemsland väl har fastställts gäller det medlemslandets nationella civilrättsliga förfarande.

Bestämmelser om behörighet i frågor som rör äktenskapsskillnad anges även i bilaterala internationella avtal om rättshjälp och rättsligt samarbete som Lettland har ingått med länder utanför EU och som är bindande för Lettland.

Enligt artiklarna 128 och 235¹ i civilprocesslagen måste följande anges i en ansökan som inges till domstol:

- Namnet på den domstol som ansökan riktar sig till.
- Sökandens förnamn, efternamn, personnummer och registrerad hemvist eller, om detta inte är möjligt, faktiska vistelseort. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Sökanden får även ange en alternativ adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas.
- Svarandens eller den berörda partens förnamn, efternamn, personnummer och hemvist och eventuell alternativ adress till svaranden eller den berörda parten, eller, om detta inte är möjligt, svarandens faktiska vistelseort. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Svarandens personnummer eller registreringsnummer ska anges om detta är känt.
- Förnamn, efternamn, personnummer och den adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas, för den advokat som företräder sökanden om talan har väckts av ett juridiskt ombud. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges.
- Vid krav på återvinning av pengar, namnet på det kreditinstitut och det konto till vilket pengar eventuellt ska utbetalas.
- Föremålet för tvisten.
- Det värde som yrkandet avser, om detta kan uttryckas i pengar, samt en beräkning av det belopp som ska drivas in eller som är omtvistat.
- De faktiska omständigheter som ligger till grund för sökandens krav, och bevis som styrker dessa.
- Den rättsliga grunden för kravet.
- Sökandens krav.
- En förteckning över de handlingar som bifogas ansökan.
- Datum för ansökan och andra uppgifter som kan vara relevanta.

I en ansökan om äktenskapsskillnad måste även följande anges:

- Sedan när parterna lever åtskilda.
- Huruvida den andra maken samtycker till äktenskapsskillnad.
- Huruvida parterna har kommit överens om vårdnad om barn, rutiner för den andra makens utövande av umgängesrätten, underhåll och fördelning av den egendom som förvärvats under äktenskapet, eller om separata yrkanden i dessa frågor kommer att framställas.

Ansökan ska vara undertecknad av sökanden eller sökandens ombud. Vid äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap måste en parts ombud ha fullmakt att handlägga ärendet. En fullmakt att agera i ett mål om äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap omfattar även alla närbesläktade krav.

Följande måste bifogas ansökan:

- En styrkt kopia av ansökan, som ska delges svaranden.
- En handling som visar att lagstadgade och förfarandemässiga statliga avgifter och andra domstolskostnader har betalats.
- En eller flera handlingar som styrker de omständigheter som ligger till grund för kravet (till exempel ett vigselbevis).

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Generellt beviljar staten rättshjälp om en persons medel eller inkomstnivå hindrar denne från att skydda sina rättigheter, eller om denne plötsligt hamnar i en ekonomisk situation som omöjliggör detta (t.ex. på grund av en naturkatastrof, force majeure eller andra omständigheter utanför personens kontroll), eller om personen är helt beroende av staten eller den lokala myndigheten och därför ur objektiv synvinkel kommer att få svårt att skydda sina rättigheter. Rättshjälp beviljas i enlighet med bestämmelserna i lagen om rättshjälp.

I allmänhet täcker rättshjälpens kostnader för att utarbeta inlagor samt för rådgivning under rättegången, biträde vid domstolsförhandlingarna och verkställighet av domstolsavgöranden.

Lettland tillhandahåller även rättshjälp i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2201/2003.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av

äkenskap överklagas?

I första instans prövas mål om äktenskapsskillnad av en distrikts- eller stadsdomstol (*rajona (pilsētas) tiesa*). Beslut kan överklagas till regiondomstolen (*apgabaltiesa*). Även kassationsbesvär (*kasācija*) är möjligt.

Om ett äktenskap ska upplösas av en notarie bör det påpekas att handlingar som bestyrkts enligt det lagstadgade förfarandet inte kan ifrågasättas. De kan dock bestridas i en separat talan.

Alla klagomål om att en behörig notarie har begått fel vid fullgörandet av sina åligganden, eller har vägrat att fullgöra sina åligganden, måste ges in till den regiondomstol som utövar tillsyn över notarien inom en månad från den dag då notarien utförde den handling som klagomålet avser eller underlät att utföra den begärda handlingen.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

Varje dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i ett annat medlemsland erkänns i Lettland i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2201/2003. Enligt bestämmelserna i den förordningen ska en dom som har meddelats i ett medlemsland erkännas i de andra medlemsländerna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas. För att säkerställa att en dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap erkänns i Lettland kan en berörd part, genom att anlita de förfaranden som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 2201/2003, få fastställt att domen ska erkännas eller inte erkännas genom att inge en ansökan om erkännande (*atzīšana*) eller en ansökan om erkännande och verkställighet (*atzīšana un izpildīšana*) av den utländska domen till den distrikts- eller stadsdomstol där domen ska verkställas eller inom vars domkrets svaranden har sin hemvist, eller om detta inte går till domstolen på svarandens faktiska vistelseort.

Ett beslut om erkännande eller erkännande och verkställighet av en dom som har meddelats av en utländsk domstol ska fattas av en ensam domare, på grundval av den ansökan som ingetts och de handlingar som bifogats denna, inom tio dagar från det att ansökan inkom och utan att kalla parterna. Domaren får vägra att erkänna domen i Lettland endast av ett av de skäl för icke-erkännande som anges i artikel 22 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003. Enligt den artikeln får en domare vägra att erkänna en dom i Lettland som har meddelats i ett annat medlemsland

- om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i Lettland,
- om domen har meddelats i svarandens utvaro och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att vederbörande kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att svaranden otvetydigt har godtagit domen,
- om domen är oförenlig med en dom som har meddelats i ett mål mellan samma parter i Lettland eller
- om den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i ett annat medlemsland eller i ett land utanför EU mellan samma parter, såvida den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i Lettland.

Enligt artikel 638 i civilprocesslagen ska följande uppgifter anges i en ansökan om erkännande av en dom:

- Namnet på den domstol som ansökan riktar sig till.
- Sökandens förnamn, efternamn och personnummer (eller, om detta inte är möjligt, andra identitetsuppgifter) och den adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges.
- Svarandens förnamn, efternamn och personnummer (eller, om detta inte är möjligt, andra identitetsuppgifter), hemvist och eventuell ytterligare adress eller, om detta inte är möjligt, svarandens faktiska vistelseort. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges.
- Föremålet för ansökan och de omständigheter som ligger till grund för ansökan.
- Sökandens begäran om att den dom som har meddelats av den utländska domstolen, helt eller delvis, ska erkännas eller erkännas och verkställas.
- Om ett behörigt juridiskt ombud har anlåtats för att företräda sökanden i Lettland, dennes namn och

adress.

- Förteckning över dokument som bifogats ansökan.
- Datum och klockslag för ansökan.

Enligt artikel 37 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 ska den som ansöker om erkännande av en dom som meddelats av en domstol i ett annat medlemsland utöver själva ansökan ge in följande handlingar:

- En kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.
- När det rör sig om en dom som har meddelats i någons utemål: originalet eller en bestyrkt kopia av den handling som visar att stämningsansökan eller motsvarande handling (avseende äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap) har delgetts den utblivna parten. Sökanden kan även ge in en handling som visar att svaranden otvetydigt har godtagit domen.
- Ett intyg som utfärdats av behörig domstol eller myndighet i ursprungsmedlemslandet i enlighet med artikel 39 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

Enligt rådets förordning (EG) nr 2201/2003 finns det två möjligheter för en berörd part att invända mot ett erkännande i Lettland av en i ett annat medlemsland meddelad dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap.

För det första kan en berörd part i enlighet med bestämmelserna i artikel 21 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 ge in en ansökan till en domstol om att en dom som meddelats i ett annat medlemsland inte ska erkännas i Lettland.

För det andra kan svaranden i ett mål om erkännande av en dom invända mot erkännande i Lettland även när en annan person redan har ansökt om erkännande av domen, och där distrikts- eller stadsdomstolen på grundval av denna ansökan redan har erkänt domen. Svaranden kan invända mot erkännandet i Lettland av en dom som har meddelats i ett annat medlemsland genom att överklaga distrikts- eller stadsdomstolens beslut om erkännande av domen. Enligt artikel 33 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 kan distrikts- eller stadsdomstolens beslut i ett ärende om erkännande av en dom som meddelats i en annan medlemsstat överklagas till en regional domstol genom en kompletterande inlägga (*blakus sūdzība*) till den domstol som meddelat beslutet, samt en ansökan till behörig regional domstol. Svaranden eller sökanden kan överklaga ett beslut om erkännande som meddelats av en regional domstol till Högsta domstolens tvistemålsavdelning (*Augstākās tiesas Senāts*) genom en kompletterande inlägga till den domstol som meddelat beslutet, samt en ansökan till Högsta domstolens tvistemålsavdelning.

Svaranden kan invända mot erkännandet av en dom som meddelats i ett annat medlemsland enbart på en av de grunder om icke-erkännande som anges i artikel 22 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 (se fråga 14).

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Förfarandet för att fastställa tillämplig lag anges i [rådets förordning \(EU\) nr 1259/2010 av den 20 december 2010 om genomförande av ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad \(Rom III-förordningen\)](#).

Länkar

<https://www.tiesas.lv/>

<https://www.llrx.com/2002/11/features-latvian-law-guide/> (på engelska)

<https://vvc.gov.lv>

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

■ Senaste uppdatering: 29/05/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.